

Kiskorú kérelmező törvényes képviselője azzal a panasszal fordult a hatósághoz, hogy az általános iskola, ahová gyermekét 2013. szeptemberében 7. osztályába be szeretne írni, a gyermek felvételét elutasította. Kérelmező törvényes képviselőjének álláspontja szerint az elutasítás indoka az volt, hogy a gyermek szűk családját rajta kívül vele azonos nemű élettársa alkotja, amiről a leendő osztálytanítót az előre egyeztetett időpontban, a 2013. augusztus 28-án tett személyesen látogatáson tájékoztatta. Ugyanis másnap elektronikus levélben értesítést kapott az osztálytanítótól, hogy nem tudja vállalni a gyermek kísérését az osztályában a családi állapota miatt. Kérelmező törvényes képviselője ezt követően az eljárás alá vont vezetéséhez fordult, akitől elektronikus levélben azt a tájékoztatást kapta, hogy nem látnak módot az osztálytanító döntésének megváltoztatására.

A hatóság eljárást indított, és az eljárás alá vontat nyilatkozattételre hívta fel arra vonatkozóan, hogy ki és milyen szempontok alapján dönt az intézménybe történő felvételről. Az eljárás alá vont nyilatkozatában kifejtette, hogy a magasabb osztályba történő felvétel kizárólag az adott osztálytanító felelősségén és autonómiáján alapul, ugyanis az osztálytanító feladata az osztályközösség végigkísérése az első osztálytól a nyolcadik osztály végéig. Az eljárás alá vont hangsúlyozta, hogy az intézmény nem kötelező felvételt biztosító iskola, és kifejtette, hogy az osztály kialakításának fő szabálya az, hogy az első osztálytól a nyolcadik osztályig a legkevesebb változással működhessen az osztályközösség. Az eljárás alá vont előadta továbbá, hogy „rendkívüli” esetnek tekinthető, ha egy család magasabb osztályba jelentkezik a gyermekével, és ilyen esetekben a felvételi eljárást megelőzően a tanító fokozott felelősséggel és mérlegeléssel teremti meg a jelentkező gyermek számára az osztályközösségbe történő beilleszkedés lehetőségét. Részletezte továbbá, hogy a felvételi eljárás során a leendő osztálytanító a szülőkkel többször beszélget, a gyermekkel többször találkozik, vendégnapokra meghívja a gyermeket, amely során alkalma van megfigyelni az osztály reakcióját a vendégdiákra, és amennyiben úgy ítéli meg, hogy a vendégdiák és az osztály szempontjából is ideális a felvétel, kéri a szülőket a kérdőív kitöltésére, anamnézis csatolására, amelyeket az osztálytanító a tanártársai bevonásával értékel. A tényleges felvételi beszélgetésre ezt követően kerül sor, amely után az osztálytanító a felvétel kérdésében dönt, és a döntéséről értesíti a tanári kollégiumot, valamint az osztályközösség szülőit.

Az eljárás alá vont előadta, hogy az osztálytanító tárgyi ügyben is az egyik szülővel beszélgetést folytatott, a gyermekkel találkozott, és kilátásba helyezte a vendégnapot, valamint ehhez kapcsolódóan egy tanulmányi kiránduláson való vendég-részvételt, ugyanakkor jelezte azt is, hogy a gyermekek feszültségekkel terhes osztályközösséget alkotnak. Előadta továbbá, hogy figyelembe véve a kérelmező törvényes képviselője által felvetett élethelyzet osztályközösségen belüli, és a tágabb, szülőket is magában foglaló osztályközösségen belüli esetleges feszültségekre ható lehetséges következményeket is, az osztálytanító úgy döntött, hogy a felvételi eljárás folytatását nem tudja vállalni. Az eljárás alá vont állítása szerint az osztálytanító éppen kérelmező szempontjából tartotta vállalhatatlannak a kérelmező osztályba való befogadását, az osztályközösségben jelenlévő domináns gyermekek esetleges agresszív fellépése miatt. Az eljárás alá vont nyilatkozatában előadta továbbá, hogy ismerte az osztálytanító döntését, és annak indokát is, miszerint nem tudja megoldani azt a problémát, amit kérelmező családi állapota felvet, és azt tudomásul vette, ugyanis az osztályközösség szerinte olyan állapotban volt, hogy vélhetően nem lett volna képes befogadni a gyermeket.

A hatóság tárgyaláson kívül tanúként meghallgatta a felvételt elutasító döntést hozó osztálytanítót. A tanú a meghallgatás során arra hivatkozott, hogy döntése meghozatalakor abból indult ki, hogy milyen az osztályközösség, és úgy gondolja, hogy bántották volna kérelmezőt amiatt, mert a szülei azonos neműek. A szülő képviselőjének kérdésére a tanú a

meghallgatáson úgy nyilatkozott, hogy ha nem tudta volna, hogy azonos nemű szülők nevelik kérelmezőt, akkor részt vehetett volna a próbanapon. A tanú előadta továbbá, hogy az egy órás beszélgetés alatt azt tapasztalta, hogy a gyermek visszahúzódó, szorongó, de arra nem emlékszik, hogy mondta volna az édesanyának, hogy ez akadálya lehet a felvételnek, és a megbeszélés végén azzal váltak el, hogy várják a gyermeket a vendégnapra. A tanú elmondása szerint a vendégnapnak az a célja, hogy a vendég megtapasztalja, milyen az iskola, és az osztály is megtapasztalja a vendéget, azonban kérelmező törvényes képviselője gyermekének erre már nem adott lehetőséget, tartva attól, hogy a vendégnap alkalmával sérelem éri.

A hatóság álláspontja szerint az eljárás során becsatolt elektronikus levélből egyértelműen megállapítható volt, hogy az osztálytanító a felvételt elutasító döntését a gyermek családi állapotára hivatkozással hozta meg, és az eljárás alá vont vezetése az osztálytanító indokait ismerve, tájékoztatta kérelmező törvényes képviselőjét arról, hogy nem lát módot az osztálytanító döntésének a megváltoztatására. A hatóság figyelembe vette továbbá, hogy a tanúként meghallgatott osztálytanító hivatkozott ugyan arra, hogy az egy órás találkozás alkalmával kérelmező visszahúzódó volt, azonban elismerte, hogy nem mondta a szülőnek, hogy a gyermek visszahúzódó viselkedése akadálya lenne a felvételnek. A hatóság álláspontja szerint egyértelműen az oksági kapcsolatra lehet következtetni a tanú azon kijelentéséből, miszerint abban az esetben, ha nem tudott volna arról, hogy a gyermeket azonos nemű szülők nevelik, részt vehetett volna a próbahéten, és nyilatkozott arról is, hogy nincs tudomása másik olyan esetről, amikor visszavonták a próbanapon történő részvételre tett ígéretüket. A hatóság a fentiekre tekintettel megállapította a védett tulajdonság és a bekövetkezett hátrány közötti összefüggést.

A hatóság ezt követően azt vizsgálta, hogy a megkülönböztetésnek a tárgyilagos mérlegelés szerint volt-e ésszerű indoka az eljárás alá vont részéről. Az eljárás alá vont az eljárás során arra hivatkozott, hogy a felvétel elutasítása kérelmező és a többi tanulónak az érdekében történt, ugyanis a leendő osztályközösséget és kérelmezőt is meg kívánták védeni a várható konfliktusoktól, amelyek abból adódnának, hogy kérelmezőt azonos nemű szülők nevelik. Az eljárás alá vont ezt egyrészt azzal kívánta alátámasztani, hogy az adott osztályközösség a kamaszkor sajátosságaira tekintettel konfliktusokkal terhelt, és az adott időszakban nem volt befogadó. Az eljárás alá vont álláspontja szerint ugyanis az osztályban a lányok számbeli fölénye és temperamentuma folytán az osztályközösség leány tagjai részéről sérelem érte volna kérelmezőt.

A hatóság nem fogadta el az eljárás alá vont érvelését ésszerű indokként, tekintettel arra, hogy a konkrét esetben az általa előadottak pusztán feltételezésen alapultak, kérelmezőnek esélyt sem adva arra, hogy a közösség tagjaival megismerkedjen. A hatóság figyelembe vette, hogy kérelmező törvényes képviselőjét az egyórás megbeszélésen az osztálytanító egyáltalán nem tájékoztatta arról, hogy az osztályban milyen jellegű konfliktusokra számíthatnak, sem arról, hogy aggályai vannak a gyermek beilleszkedésével kapcsolatban. Összességképpen a hatóság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az eljárás alá vont által előadottak ésszerű indokként nem elfogadhatók, ugyanis még a vendégnapot sem biztosították kérelmezőnek, amelynek célja a tanú elmondása szerint éppen az, hogy megfigyeljék, hogyan tud a gyermek beilleszkedni a leendő közösségbe. A hatóság nem értékelte ésszerű indokként az eljárás alá vont arra történő hivatkozását sem, hogy van olyan helyzet, amelyet a pedagógus nem tud kezelni. A hatóság álláspontja szerint ugyanis az osztályközösségbe történő befogadást nem lehet megtagadni arra hivatkozással, hogy a gyermek a többségi társadalomtól eltérő családban él és emiatt a közösség őt nem fogadná el, illetve az adott pedagógus a kialakult konfliktus feloldására nem képes.

Az oktatási intézménynek egyik feladata kell, hogy legyen a felügyeletére bízott gyermekek egymás iránti toleranciára nevelése, összhangban a gyermek jogairól szóló 1991. évi LXIV. törvénnyel kihirdetett Egyezményrel. Ilyen értelemben nem képezheti különbségtétel alapját sem a gyermeknek, sem szülőjének, vagy törvényes képviselőjének valamely védett tulajdonsága, és kizárólag abban az esetben tehető különbségtétel, ha azt a törvény kifejezetten megengedi. Az eljárás alá vont magatartásával éppen a sokszínűség el- és befogadása ellen hatott, amelyre nem szolgálhat mentséggént az általa alkalmazott pedagógusnak a konfliktus kezelésére való alkalmatlansága.

A lefolytatott bizonyítás alapján megállapítható volt, hogy az eljárás alá vont részéről az Ebktv-ben rögzített kimentés nem volt eredményes, az eljárás alá vont olyan ésszerű indokot nem szolgáltatott, amely az intézkedése jogszerűségét igazolta volna.

A hatóság az eljárás alá vontnak megtiltotta a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsítását, a jogerős határozatának a közzétételét rendelte el a jövőbeli hasonló esetek elkerülése érdekében és pénzbírság kiszabásáról rendelkezett. A hatóság a döntés meghozatalakor figyelemmel volt arra, hogy egy oktatási intézménybe történő felvételt olyan szempontokra alapítani, amely indokolatlanul kirekeszti azokat a gyermekeket egy közösségből, akik a többségtől eltérő családmódban élnek, a gyermek mindenekfelett álló érdekének érvényesülése szempontjából aggályos, és nem csak a hazai, hanem a nemzetközi normákkal is ellentétes. A hatóság arra is figyelemmel volt, hogy nem csupán a kiskorú kérelmezőt érte hátrány, hanem törvényes képviselőjét is, utóbbinál az emberi méltóság megsértése abban érhető tetten, hogy az eljárás alá vont intézmény a törvényes képviselő párkapcsolatára hivatkozással döntött a gyermek felvételének megtagadásáról. A hatóság a különböző szankciók egymás mellett történő alkalmazásával a jogsértés súlyosságára kívánta felhívni a figyelmet, amelynél figyelembe vette a sérelemmel érintettek számát és a kiskorú életkorából adódó korlátozott érdekérvényesítési képességét.